

Nagypéntek.

Ne félj; én vagyok az Első és az Utolsó, És az Élő; pedig halott valék és imé élek örökkön örökké Amen, és nálam vannak a pokolnak és a halálnak kulcsai.
(Jelenések: 1, 17—18).

Ne félj! Halljuk-e, értjük-e, vállaljuk-e? Jézus élete egyetlen hatalmas hirdetése volt ennek: ne félj! Halála mégegyszer összefoglalta mindazt, mit élete hirdetett; világosabban, nyomatékosabban, erősebben mégegyszer kinyilvánította: ne félj! Ne félj, mert nem kell félned! Félelmed tévedés, ámitás. Azt hiszed félned kell, de ez a hit tévedés. Nincs okod a félelemre. Élhetsz félelem nélkül, van reá szabadságod. A kinek szabadsága van erre, használja és ne tagadja meg! Ma, amikor az élő Krisztus tévelygésünkből szabadságra helyez, halálában beszél hozzánk, halljuk meg az ő üzenetét!

Miért félünk? Kell-e félnie a gyermeknek, akit édesanyja karjai között tart, aggódó szeretetével körülvevett és jóelőre mindent elgondolt, ami jó és szükséges gyermekének? Nem, igazán nem! De lehet, hogy súlyos lázalmok gyötrik, félelmes dolgokat él át és nem tudja hol van. Fél, jöllehet nem kellene félnie. Talán ez a mi esetünk is. Félünk, mert nem tudjuk, hol vagyunk. Csupa olyan dolgokat látunk, amiket nem értünk, s velük szemben nem érezzük magunkat biztonságban. Honnan jövőnk és hová megyünk? Micsoda a mi kicsi életünk a bölcsőtől a koporsóig az évezredek rohanásában? Mire való a szeretet, gyűlölet és önzés rohanó szenvedélye, melyektől hangos az emberiség, melyektől megborzadunk s melyeket még nem kerülhet ki senki? Mire való az ember nagy gondolatai az igazságról, igazságosságról, békéről és előhaladásról, melyek oly nagyok, hogy boldoggá tesznek, de elég nagyok ahhoz is hogy boldogtalanokká tegyenek, mert tapasztalatból tudjuk, hogy dér üti meg őket, már tavaszuk éjszakáján? Hogy állunk

szembe napjaink titokzatosságával, ami annyi kérdést, annyi életet, annyi követelést rejt magában, amit alig értünk meg, s még kevésbé tudjuk, mit hoz számunkra? S ha hozott valami jót vagy rosszat, mint mindig, úgy most is nem szalasztjuk-e el a legalkalmasabb pillanatot? Óh, ki tudná megmondani, kik vagyunk a bizonytalanság tengerében? Nem vesznek-e kísértetek és fenyegető árnyak körül? Tehetünk-e mást, minthogy féljünk és gyötrődve elismerjük, hogy ezen kívül semmit sem tudunk.

Bizonytalanságunk átláthatatlan dolgai, álmalakjai és kísértetei között azonban itt van Jézus, a Megfeszített. Igen, ezek között. Ő is kérdés, ő is rejtély. Őt is körülfogja az érthetetlen embersors. Őt is alányomja a lét alacsonytsága. Ő is az érthetetlen és kikerülhetetlen emberi szenvedélyek áldozata. Szerette a jót; és a jók taszították ki és ítélték el. Gyűlölte a gonoszt; és a gonoszoknak volt sorstársa. Vajjon nem a rejtélyek rejtélye az, hogy Jézusnak a kereszten kellett meghalnia? Vajjon a mi éjszakánk sötétségénél, amelyben benne járunk, nem nagyobb-e a sötétség a Golgota keresztye körül? Van-e nagyobb ok a félelemre, mint az a tény, hogy a názáreti Jézus keresztre jutott?

De ez a tény másképp is beszélhet velünk: ott van Ő is nyomorúságunk közepette! Tőle is halljuk: én Istenem, én Istenem, miért hagyál el engemet? Ugye ismerjük ezt a kérdést. Őt is közrefogják és szorongatják a kísértetek, melyek minket szorongatnak. Ő is benne él a mi nyugtalanságunkban. Ő is félelem és rettegés között megy azon az úton, ahol minden lépésnél áttörhetetlen sötétség fogja körül. Tehát nem vagyunk egyedül. Ő is itt van. Van-e benned bizonytalanság, kérdés és kétség, mely ne lett volna meg benne is? Ő is meghal; de Élő a halálban. Bizonytalanságában biztonság, kétségében bizonyosság, kérdésében felelet van. Határtalan félelmében tudja, hogy ez az idő Isten örökkévalóságában elpihen; tudja, hogy a jót és rosszat, a főpapok igazságát és a latrok igazságtalanságát az isteni kegyelem összetartja; tudja, hogy a jövődő titka Isten titka, s éppen ezért boldog titok. Mikor körülfogja az emberélet érthetlensége, tudja, hogy Isten kezében van, melyre rábízta magát engedelmesen a halálig. Isten keze vezette ebbe a rettenetes mélységbe, Isten keze tartja, Isten kezében nyugszik. Éppen ott van Isten kezében, ahol mi is vagyunk: az élet tanácstalanságában és zavarában!